

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 51 (209)

Fredagen den 18 december 1891.

4:de årg.

<p>Prenumerationspris pr kvartal: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 2: 25 Idun m. Modet. utan kol. pl. > 1: 85 Idun ensam..... > 1: 25</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten å post- anstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre. (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonparellerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	---	---	---	---

Vilma Lindhé.

Det är icke första gången våra läsarinor möta det namn, som de i dag läsa öfver bilden på denna sida. Innan den unga Idun — det blad, som ni nu hålla i edra händer, väl förståendes — ännu ens var till, var Vilma Lindhé redan en kär vän för talrika svenska kvinnor. När de sedan i »sin egen tidning» tid emellan återerindrats om denna bekantskap, alltid i samband då med någon literär liten gåfva af en fin och sympatisk konst, har det goda förståndet stärkts och utvecklats. I dag se de därför ock med glädje den omtyckta författarinnans märke i ett annat sammanhang och höra gärna litet berättas om hennes arbete och lif.

Ja, om hennes arbete och lif, det är just orden! Ty för Vilma Lindhé äro dessa två ett. En rastlös, glad pliktuppfyllelse har för henne varit lifsglädjens källa, en källa, hvars åder aldrig kan sina, äfven då brännande dagar förtorka grundare brunnar.

Vilma Lindhé föddes i Norrköping den 8 augusti 1838. Hennes fader Pehr Vilhelm Hammarsten egde där det gamla

varfvet och byggdeskeppsdockan i samma stad. Han var en rikt begåfvad och sangvinisk natur. Hennes mor, Ulrika Fredrika Palm, var en kvinna af hjärta och det lifligaste sinne, tygladt dock af gudsfruktan och klart praktiskt förstånd — en husmoder, mor och maka efter ordspråksbokens höga lära.

Vilma växte i detta hem upp jämte tre syskon, alla rikt begåfvade. En af dem är den bekante kemisten professor Olof Hammarsten i Upsala. En annan broder, kyrkoherden Fredrik Hammarsten, är ock numera mycket känd genom sina »Dagliga betraktelser».

Under kärleksfullt hägn förlöto hennes barndomsår i lycka och sol.

Det hem, som var hennes, kunde ock betecknas som idealet för ett kristligt, godt och gladt hem. Hon jublade, dansade och trallade dagen igenom. Ännu vid tjuguet år skref om henne Fjalar:

Ett glädjens budskap hörs
 du jämt
 uppå din visa tralla,
 från läppen dansar skämt på
 skämt
 och vederkvicker alla.

Barndomshemmet har tryckt sin prägel på hela

Ack, hvad vi kalla stort är smått däroppe;
Men flöt det från en kärlek, varm och ren,

Då glänsar ännu där vår handlings droppe
Som stjärnan med ett öfvervanskligt sken.

C. W. RÖTTIGER.

hennes lif — burit henne fram genom sorg och bekymmer och genom dem alla bevarat en själsfriskhet, ett jämnt och gladt lynne, som väl kan böjas af sorgen, men beständigt springer upp igen likt stålfjädern.

Den unga flickan sattes i en god skola och lärde, hvad man fick lära i en sådan vid den tidpunkt, då naturlära och literaturhistoria voro okända ämnen. Uppsatser på modersmålet hörde dock redan då till skolplanen, och Vilmas alster beundrades — hemma. För ritning hade hon ock stora anlag, hvilka nu för tiden ej skulle ha förbisetts, men som då lemnades utan egentlig utbildning.

I hennes ljusa barndomshem rådde dock äfven ett strängt allvar. Romaner voro förbjudna, och lydnaden för föräldrarnes bud var så stor, att ej ens den tanken kunde uppstå att läsa i smyg. Modern läste däremot högt ur goda böcker, när lexorna voro slutade.

Vid knappa 19 års ålder, glad och barnslig som en nutida 14-åring, ingick Vilma Hammarsten äktenskap med dåvarande löjtnanten, nuvarande kaptenen i armén, Joseph Lindhé, och hade därefter föga tid att egna sig åt literära sysselsättningar. I kök och barnkammare hade den fagra, unga husmodern på landet nu all sin verksamhet, och ehuru familjen, till följd af mannens verksamhet vid järnvägen, ofta ombytte vistelseort, blef dock den unga frun mest bunden vid hemmet. Först år 1875, då de äldre barnen redan började flyga ur boet, försökte Vilma Lindhé att skriftligen gifva uttryck åt det rika, varma sjäslif, som rörde sig inom henne.

»Hvad som dref mig till att skriva var sorg och själanöd,» har Vilma Lindhé en gång själf yttrat om denna tid. Det första försöket, en lång roman, underställdes Viktor Rydbergs omdöme, som blef det allra vänligaste. »Jag nekar ej, att jag började läsningen med motvilja,» så löd hans dom, »men redan vid andra sidan blef det mig ett nöje.» Göteborgs Handelstidnings redaktör var mindre mild. »Låt det ligga i tre år och arbeta sedan om det,» så lydde hans råd. Det fick ligga, och nu är det längesedan — brändt. Vid denna tid fick emellertid den nybörjande författarinnan plats för en mängd smärre skisser i Handelstidningen, så ock i andra tidningar och tidskrifter.

Snart kommo dock hårda år, och författarinnan måste släppa pennan för att på ett verksammare sätt arbeta för sitt hems bestånd. — Familjen flyttade till Göteborg, och husfrun började där mottaga inackorderingar. Ännu i dag har hon huset fullt — knappast en vrå för sig själf. För att ock på annat sätt hjälpa under, började hon utföra fina broderier, dyrbara fanor, standar, kyrkoprydnader, utstyrlar, lyx- och fantasisaker. Nu kommo hennes artistiska anlag till utveckling och hjälp, så att hon snart nog intog rangen af en af vårt lands allra skickligaste brodöser.

Ögonen stodo dock i längden icke ut, och nålen måste läggas undan — för penseln. Ty för denna verksamma natur är ett rastlöst arbete lifvets första vilkor. Vid 50 års ålder, utan en timmes undervisning, blef Vilma Lindhé målarinna. Det blef egentligen åt blomster- och dekorationsmålningen

hon riktade sin talang, och att hon äfven här snart nådde långt öfver dilettantismens gräns, därom bar den helt enkelt utmärkta och förundransvärdt rika utställning, med hvilken hon förlidne sommar deltog i Göteborgsexpositionerna, ett tydligt vittnesbörd, som ock stadfastes af en välförtjänt prisedalj.

Det hufvudsakliga — sitt skriftställarskap — kunde hon dock icke släppa. Därtill låg detta intresse hennes hjärta för nära. Hvarje nytt arbete har burit vittne om en utveckling, som i denna dag fört henne fram i första ledet bland våra kvinliga pennor, och som ännu ingalunda torde ha sett sitt slut. Och än mer måste beundran för denna begåfning, buren fram af en vilja af järn, stegras, då man betänker, under hvilket tryck och hvilka ogynsamma omständigheter den måst kämpa sig fram. Skriftstället har för Vilma Lindhé aldrig fått vara annat än en sysselsättning på »lediga stunder» i ett arbetslif, som ej känner ordet sysslolöshet.

På skilda förläggares förlag ha hennes arbeten, romaner och noveller, gått ut att beständigt förvärfva nya vänner. Senast i årets julbokmarknad gör hon en vacker insats med sin bok »Motvind», åt hvilken redan kritiken hunnit gifva lofvande erkännanden.

Äfven för scenen har hon med framgång lämpat sin penna. Vi ha härom i de senaste dagarne haft en påminnelse genom hennes proverb »En ny roll» å Dramatiska teatern. Hennes treakts-skådespel »Mödrar» gjorde i fjor stor lycka i Göteborg, där det upplefde många representationer. Meningen var, att det skulle uppföras å Svenska teatern i Stockholm vintern 1890—1891, men fru Skottes död lade hinder i vägen. En af hennes bästa roller var nämligen fru Dahl i denna pjäs.

Vilma Lindhé, hör ej till de författarinnor, som företrädesvis skattas af dem, som frässa af nattsvarta skildringar, där aldrig en ljustråle förmildrar de dystra skuggorna. »Få de ej hvarandra» i fru Lindhés små fina skisser, så låter hon dock ej de handlande personerna skjuta sig för pannan eller på något annat mindre bullersamt sätt taga afsked af en värld, som naturligtvis »ej förstätt dem», utan hon låter pliktuppfyllelse och undergifvenhet för en högre vilja hjälpa dem fram genom lifvets pröfningar.

Hon har själf gifvit en förebild, huru långt dessa krafter mäktat bära en människa framåt. Heder åt hvarje sådan kvinna!

Efter afskedet.

*Från bangårdens mänskovimmel
det rasslande tåget gled
i kylig vinterafton
vidt ut öfver järnsmidd led.*

*I dallrande, klara ljuset,
som öfver perrongen låg,
jag dina drag, du kära,
så småningom svinna såg.*

*Och när jag ej mer dig skönjde,
det var dock, som hade jag känt,
hur än dina fagra ögon
mig värmande blickar sändt.*

*Det var, som än hade ljudit
djupast uti min själ
ett eko af blida stämman,
som nyss mig sade farväl.*

*Men tåget ilade framåt
med våldsamt, hvinande fart
långt bort öfver hvita marker,
som skeno i månglans klart.*

*Ej kände jag vinterkylan,
som is öfver fönstret drog —
mig tycktes, att doft af rosor
från rutan emot mig slog...*

G. N. Söderberg.

Blind moderskärlek.

»Kärleken är blind» — och »kärleken först gör rätt seende» — kan med sanning sägas. Ty å ena sidan gör kärleken den älskande blind för det älskade föremålets svagheter och brister — å andra sidan klarseende för dess förtjänster och dygder. Ja, en människas rätta värde, dess personlighets innersta kärna, ser kärleken ensamt. Vi känna ej den person rätt, som vi icke älska rätt, ty i hvarje människohjärta, äfven det obetydligaste, finns det en förborgad skattkammare, till hvilken blott en nyckel passar — och den nyckeln heter »kärlek». Sålunda förvåna vi oss ofta med orätt, då vi se, att människor, hos hvilka vi ej finna det ringaste älskvärdt, kunna vara så hjärtligt afhållna af andra, och likväl borde vi hellre antaga detta som ett säkert bevis för, att äfven hos den skenbart dålige och föraktlige slumrar något godt. Äfven den sämste har helt visst varit älskad åtminstone af en människa — af sin moder. Hur föga älskvärd, ja, fränstötande han ännu kan förefalla dig, så är han likväl annorlunda i sin moders ögon, ty hon älskar honom.

Blott i sällsynta fall finna vi häri ett skenbart undantag. Jag säger *skenbart*, ty jag är öfvertygad om, att hvarje normal moder i grund och botten älskar sitt barn. Ja, ofta älskar hon det för *mycket*, och hvad som gäller om all kärlek, gäller i första rummet om moderskärleken — nämligen att den gör blind.

»Är han inte söt? — Är han inte förtjusande? — Har du någonsin sett ett vackrare barn?» frågar den unga modern och räcker med ett af lycka strålände leende fram sin förstfödde mot sin väninna. Men förtjusande eller vacker är inte alls den lille, som ligger där på spetskudden med det rynkiga lilla ansiktet, de hopknippta små ögonen och det kala hufvudet, så vida man ej finner något förtjusande i dess hjälplöshet och litenhet, som alltid har något rörande och tilldragande. Men modern finner i alla fall sitt barn förtjusande och alldeles olik alla andra. Och hennes högljudda eller tysta beundran för den lille skrikhalsen gör ju tills vidare ingen skada.

Men barnet blir större. Det utvecklar sig som alla andra barn, endast i moderns ögon är det något helt annat, mycket klokare och älskligare än alla hon förut sett. — »Han är så märkvärdigt förständig för sin ålder!» — »Han utvecklar sig mycket fortare än andra barn!» — »Se, hur han redan förstår sätta de små fötterna!» — »Har du någonsin sett någon så klar panna, tro mig, han förstår redan allt!» — Och barnet börjar med tiden verkligen förstå, det är ingen baby längre, det kan springa och prata och börjar tänka själft. Modern är liksom förut förtjust öfver hvarje ord från den lilles mun, och endast alltför snart märker han det och tycker det är roligt att behaga henne. Den lille i sin nya söndagskolt figurerar redan gärna framför spegeln och hör gärna, att man talar om honom, ja, han blir snart bråkig eller näsvis, om man ej ger akt till honom. Nu borde uppfostran börja, men ofta börjar den icke, åtminstone ej från moderns sida. Hon finner, liksom förut, allt hvad barnet talar och gör utmärkt och vill ej tro och förstå, att hennes barn äfven kan vara vanartigt och uppföra sig illa.

Tjänstflickan, som beklagar sig öfver barnet, blir afsnäst med: »Du begriper dig bara inte på att behandla honom.» — Och senare går det icke stort bättre med uppfostrare och lärare, d. v. s. om barnet har svårt att lära och gör det ogärna, så få dessa — ofta så att barnet hör det — uppbära hela skulden därför. »De ge sig icke nog möda,» — »de förstå icke att taga den lille rätt,» — »de föredra andra» — o. s. v. För hvarje åga han får i skolan, beklagas han af modern. Hos henne finner han alltid undseende och skydd. Till och med om han senare begår riktigt elaka pojkestreck, om han börjar slagsmål och tillfogar andra verklig skada, hyser hon medlidande med honom och döljer hans dåliga uppförande eller rent af elakhet så mycket som möjligt under moderskärlekens vida mantel.

Ja, denna mantel är stor, mjuk och varm, och lycklig den, som ännu kan få skydd under densamma, om det ute i världen stundom blir honom för kallt! Men olycklig den, som gör den till täckmantel för sina fel och dårskaper! — Inför världens ögon och det egna samvetet skyddar den ingen. Världen utskrattar, hänar och föraktar med rätta morsgrisen och skakar på hufvudet åt den blinda moderskärleken.

»Hur kan hon ensam vara så blind och icke se sin sons fel, icke tro, att hon uppfostrat en odåga!» Denna anmärkning har jag redan ofta hört och vidare af de välmående, förständig:

»Om modern endast haft ögonen öppna för sin sons onda anlag, skulle hon kanske ha kunnat kväft mycket i dess frö och därigenom besparat sig själf, honom och andra många lidanden.» — En människa, som aldrig lärt sig själfbeherskning, kan göra många människor olyckliga. En moder, som fått ett barn att uppfostra, borde väl betänka, att hon därmed kan bereda många lycka eller olycka. Hon får ej låta sig förblindas af sin öfverdrifna moderskärlek, utan hålla ögonen öppna äfven för sin älsklings fel. Äfven ett barn med de allra bästa förutsättningar och anlag kan genom för mycken beundrande kärlek bli egenkärt, inbilskt, högmödig och pockande och därigenom ej behagligt för någon.

Men om det nu en gång för alla är svårt för en mor att med *egna* ögon se sitt barns svagheter, så vill jag råda henne att *tro andra*. — I främmande personers ögon skall hon alldeles visst då och då läsa ett ogillande; eller framför allt bör hon tro sin man, och om han förnuftigt kommer och straffar barnet, åtminstone ej i barnets närvaro urskulda det eller taga dess försvar. Fadern är i allmänhet ej så blind för sitt barns fel som modern. Slutligen har ju barnet äfven i de flesta fall lärare, af hvilka hon kan få höra sanningen, om hon uppriktigt önskar det, i stället för att i en sådan sanning se en förolämpning mot sig själf. Tyvärr finns det många mödrar, som tänka så, och många begagna sig äfven af denna svaghet för att säga något vackert om barnet, då de vilja vinna modern. Jag önskar just uppriktigt, att hvarje moder kunde veta, hvad hennes utomordentligt älskvärda vänner tänka inom sig själfva, under det de ställa sig in hos henne med smickrande ord om hennes älskling.

»Det är då odrägligt, att man aldrig kan få höra talas om annat än honom!» — beklagar sig den ene — »de äro lika alla andra barn, men man måste förstås göra sig angenäm för modern» — säger en annan — eller rent af: »de äro rakt inte söta och till på köpet rätt illa uppfostrade.» — Jag har ofta hört dylika och ännu skarpare yttranden efter ett besök hos en öfverdrifvet öm moder. Enligt min erfarenhet borde en moder med missnöje betrakta hvar och en, som midt i ansiktet säger henne något smickrande om hennes barn, och om någon gör det i barnets närvaro, bör hon helst undvika denna person.

Moderskärleken är helt visst den största och bästa egodel, emedan den kommer alla till del, emedan den omsluter alla — äfven de fattigaste, de eländigaste, de fulaste, krymplingarne såväl till kropp och själ — äfven de djupt fallna. Det är dess plikt, dess lycka, och det är just detta, som ställer den högre än all annan jordisk kärlek. Men med denna känsla låter sig mycket väl förenas, att modern, så länge barnet står under hennes inflytande, gör allt för att uppfostra det till en frisk, duktig och nyttig människa, ty därigenom befordrar hon kanske många personers lycka och framför allt sitt eget barns. »Den, som är lycklig, är äfven god,» säger en författare, och en annan skrifver omvändt: »*Den gode är äfven lycklig.*» Ja, emedan den gode är lyckligare och belätnare äfven i torftiga förhållanden, äfven kämpande med allehanda vedervärdigheter, som ju ingen undgår.

Uppfostra därför ditt barn med aldrig tröttnande omsorg. Var icke blind för dess skenbara små svagheter och fel, ty af fröet blir ett träd; var klarseende för dess särskilda begåfning och alla goda anlag, väck och utbilda dem dagligen alltmera genom sorgfälligt vård.

Glöm icke, att ju större dess begåfning är, desto större blir äfven din uppgift. Egna de dina gärna din bästa tid, dina bästa krafter. Lyckas du ändå ej, eller om rent af öfvervinneliga hinder uppresas sig mot dig, skall likväl en belöning återstå dig i ditt barns kärlek, hvilket, hur vanlottadt det för öfrigt känner sig i världen, likväl alltid tröstadt skall säga och tänka: »Min moder älskar mig dock.»

Ja, *kärlek*, beständande *kärlek*, som blott tänker på det älskade barnets väl, det är en moders rätt och plikt, det är en moders lycka.

Från Finland.

Minnen och intryck

tecknade för Idun af *Vilh. Lundström*.

2.

Drömmerskan vid Wesijärvi.

Det batar till intet att för den, som icke sett en tavastländsk insjö i sjunkande julisols trolska skimmer, söka beskrifva denna tafra, hvars underbara, tjusande skönhet i alla fall icke låter sig beskrifvas. Och den, som en gång skådat densamma, han behöfver ingen beskrifning för att bibehålla dess drag i minnet — han glömmet dem aldrig.

Står man på Kangasalas »Kejsarås» och skådar ut öfver landskapet, som likt en karta ligger utbredt djupt under åskådaren, med alla sina fjärdar, holmar och uddar, fästes blicken oemotståndligt vid Wesijärvis leende stränder och otaliga öar. Dit flyger också i kulan vinterdag hänryckt min tanke, och medan snön därute faller i tätta flockar, låt oss sitta ned kring flammade brasa och lyssna till en saga ur lifvet, en saga som jag första gången hörde af en finsk väninna en sådan där underbar julkväll på Wesijärvis strand.

Öfver en af dessa härliga skogsåsar, på hvilka Tavastland är så rikt, hade vi en afton företagit en promenad. I den vackra villan på höjden, där vi såsom gäster hade sammanträffat, väntade man oss icke ännu med supén, och då vi just befunno oss på en af dessa många smala uddar, som skjuta ut i Wesijärvi, beslöto vi att slå oss ned på stranden och en stund njuta af det tjusande natursceneriet, medan solen långt i nordvest sjönk mot horisonten och med sitt skimmer förgyllde Wesijärvis glittrande vågor och Kangasalas mörka, skogiga åsar i fjärran.

Min följeslagerska var en smärt, ljuslett flicka på ett par och tjugå år med dessa egendomliga, vemodiga anletsdrag, som man så ofta möter hos finska kvinnor. Vi hade ej länge varit bekanta, förrän vi blifvit förtroliga vänner — vi visste knappt själfva, huru eller hvarför... Aldrig förrän under min vistelse i finska bygd hade jag lärt mig förstå den fulla innebörden i den finska skaldens ord:

»Har du på lifvets stigar märkt nå'n gång
Ibland de tusende, du där sett vandra,
Hur af en okänd makt, ett inre tvång,
En människa kan dragas till den andra?
Man ser ett anlete, en röst man hör
Och fångslas, glädes, vet ej själf hvarför.»

Men då jag nu satt där i julkvällen på den tavastländska insjöns strand och betraktade min finska väninnas karaktäristiska drag, då blef det med ens klart för mig, hvari gåtans lösning bestod: det var Finland, det ljufva, vemodiga Finland med alla dess blåa sjöar och mörka skogar, all dess trohet och all dess sorg, som

jag såg personifieradt hos denna Finlands dotter...

En kvällsbris drog öfver insjöns yta och kom vågorna att sorla mot stenarne vid våra fötter. Min följeslagerska satt tyst, som förtrollad, och betraktade böljornas fantastiska lek.

Då vände hon sig plötsligt till mig och yttrade:

»Hvar gång jag skådar ned i Wesijärvis vågor, minnes jag sägnen om ungmön, som just här från denna udde, tjugad af vågornas trolska locksång, störtade sig i Wesijärvis öppna fann... O, det var ändå ett skönt, ett härligt slut...!»

Jag betraktade henne förvånad, men hon tyckte icke märka det, utan fortfor:

»Ja, hör ni icke, huru de locka och tjusa...? O, jag känner, att när en gång lifsledan blir mig öfvermaktig, då skall jag följa deras maning, söka friden i deras djup...»

Häpen visste jag ett ögonblick icke, hvad jag skulle säga. Där fanns då i detta hjärta ett doldt rum, hvars tillvaro jag hittills icke anat! Lifsledan, denna det nittonde århundradets pestsmitta, hade således hunnit ända fram till denna aflägsna vrå af världen, ända upp till den tavastländska insjöns skogiga strand!

»Lifsleda!» utbrast jag slutligen. »Ni är ung och kraftig och har lifvet framför er — och så talar ni om lifsleda, ni som har så mycket att lefva för! Där» — jag pekade på förlofningsringen på hennes hand — »där är ju en tingest, som talar om, att ni icke upp-gifvit hoppet om lefnadslycka... Nej, väninna, tro mig, lifvet är värdt att lefva!»

Det var, som om hon icke riktigt uppfattat mina ord, då hon återtog:

»Jag har i all min tid varit en underlig och inbunden natur. I min barndom — mina föräldrar bodde just här på den tiden — medan mina jämnåriga tumlade om på ängen eller man hörde deras glada skratt däruppe på skogsåsen, satt jag här och lyssnade till böljornas sorl och lekte med kiselstenarne på stranden... Och under de klara, kalla vinterdagarne, när de andra på skidor susade fram öfver fälten eller stojade därnere på Wesijärvis blanka yta, då satt jag däruppe vid salsfönstret och betraktade, huru röken från pörtena i byn på sjöns andra strand steg mot skyn och slutligen försvann... Det var under allt detta, som Finland med all sin storartade enformighet växte fast i mitt hjärta... »Finland stod för min själ, det kulna, mitt torftiga, gömda, heliga fädernesland.» Den tiden hade jag något att lefva för: än skulle jag blifva en stor författarinna, som skulle träffa mitt folks hjärta, sätta ord till tonerna jag lärt af Wesijärvis böljor... Än skulle jag sprida ljus in i kojornas mörka vrår, låta upplysningens fackla låga i det ensliga pörtet på träskets strand... Än skulle jag blifva den Fridkulla, som enade Finlands båda tvistande nationaliteter, som i sin sång smälte deras båda tungomål till ett enda...»

Jag betraktade med oförställd beundran svärmskan vid min sida, men hon fortsatte:

»Men där kommo snart andra dagar. Jag växte upp och blef äldre; tiden började komma, då jag skulle förverkliga mina stolta barndomsdrömmar... Jag gick där och väntade på inspirationens gudagåfva, men den kom icke... Kraften, som jag så säkert trott mig ega, ville icke framträda... Det blef mig för hvarje dag allt mera klart, att jag icke ens var en duglig medelmätta... Med fasa såg jag alla mina drömmar gäckade, mitt lifs mål förfeladt... Förstår ni nu, hvarför lifvet icke har något värde, hvarför Wesijärvis vågor äro så underbart lockande...?»

»Ja, jag kan måhända förstå det,» återtog

jag, »men jag kan icke gilla edra skäl. Skulle lifvet icke vidare hafva något värde, därför att ni i ädla, men oförståndiga barndomsdrömmar ställt för stora kraf på detsamma? Skulle ni därför icke kunna uträtta något här i världen för det godas sak, för edra medmänniskor, för ert fosterland?»

Men med den till ordspråk blifna finska envisheten återtog hon:

»Lifvet har värde blott för den, som kan vara till någon nytta, som kan gagna på något sätt... Men jag kan intet, duger till intet... Ah, ni vet icke, huru det känns! Visst har ju äfven jag ett verksamhetsfält i lifvet — sedan två år tillbaka är jag ju lärarinna, men tusen andra kunde sköta den tjänsten bättre, samvetsgrannare än jag... Och fastän jag vet det, behåller jag min plats, icke af kärlek till kallet, utan därför att jag något skall göra... Är det ej så uselt, som något kan vara? Och hvad är mitt arbete värdt under sådana förhållanden? Intet, rakt intet... Jag går där i skolsalarne och känner mig fången och brottslig på samma gång... Och så längtar jag bort, långt bort, jag vet icke hvar... Huru jag grubblar och tänker, kommer jag till ingen klarhet, utan känner blott, att jag är oduglig, allt under det att min själ med alla sina tankar och intressen irrar omkring i främmande rymder, fåfångt sökande ett fäste...»

Det var utsägligt gripande att höra denna den upprörda flickans halft ofrivilliga själsbekännelse. I och för sig är det ju icke något särdeles ovanligt, att ett sinne, som hoppats mycket af lifvet, plötsligt, då dessa förhoppningar grusas, känner alla fästen svika och lifvet blifva utan värde. Men åsynen af denna unga flicka med det specielt finska lynnet, där hon satt på stenhällen vid stranden och med flammade kinder täljde sin själs saga, medan solen långt ned vid horisonten sjönk i blodröda skyar bakom Suinulas höjder — det var en syn, som jag aldrig skall förgäta...

»Och så kommer ängesten öfver mig, och jag kastar mig in bland världslifvets förströelser, blott för att slippa vara ensam med mina tankar... Men äfven där finner jag endast själförakt, tomhet, trötthet... Och så ser jag åter de där glittrande vågorna, som fresta och locka... Och samtidigt har jag en förnimmelse af, att lifvet kunde vara lika fullt, som det är tomt, lika rikt, som det nu är fattigt, om jag blott egde förmåga att tränga in i det... Men jag kan inte...!»

Jag ville afbryta hennes stötvis framvällande ordström, men hon tyckte nu nästan hafva glömt min närvaro.

»Efter en sådan Saulsständ kom en gång ett nytt uppslag i mitt öde. Det var en kväll lik denna, som just här nere vid Wesijärvis strand en röst hviskade i mitt öra, att jag var oumbärlig för en annan varelses lycka... Väckt ur mina drömmar, skådade jag upp och såg ett par trofasta ögon kärleksfullt blicka in i mina... Jag vet icke, huru det kom sig: jag kände för ett ögonblick en ny kraft fylla mitt hjärta och lifvet åter få värde och mål... I nästa sekund kände jag mig famnas af ett par starka armar. Sedan dess glänser den gyllene trohetspanten på mitt finger... Det var en härlig tid, den första, som nu följde. Ett aldrig anadt lugn rådde i mitt hjärta, jag började åter att drömma som i barndomens dagar... Men det varade icke länge; de gamla, allt för berättigade tviflen på mig själf döko åter upp... Och till dem sällade sig nu ett nytt kval; i början som en stilla hviskning, men snart allt högre och högre hördes där en röst, som sade: hvad har du gjort, huru vågade du taga steget

ut på ett område, det du icke är värd att beträda? Så blef den stund, då jag trott mig finna frigörelsen från min oro, i stället en källa till nytt lidande... Säg, är det underligt då, att jag kan som det högsta goda önska mig döden? Den skulle ju rädda mig från att göra en människa, kanske flere olyckliga...»

Hon såg upp och betraktade mig med sina klara strålände ögon. Jag mötte så lugnt jag kunde hennes blick och svarade: »Ni talar syndigt, väninna!»

»Syndigt!» ropade hon. »Kan jag rå för, att slika tankar uppstå i mitt hufvud? Eller kan jag hjälpa, att de mörka tviflen icke vilja vika?»

»Ja, delvis åtminstone. Ty först och främst underskattar ni er egen förmåga och vill ej använda de krafter, skaparen gifvit eder. Lyd mitt råd, sätt in i edert kall det bästa ert väsen eger, och ni skall se, att under arbetet mycket skall klarna, att, om också på annat sätt, edra barndomsdrömmar skola fullbordas... Och så, när allt synes som mörkast, när hjärtat vill krympa samman, fly till Honom, som är all god gåfvas gifvare... *Bed!*»

Det var en dödlig blekhet, som drog sig öfver hennes kinder, då hon försagd svarade:

»Det... det kan jag ej...!»

»Så försök dock, och ni skall erfara, att ni kan det... Och så, väninna, kan det vara eder till någon tröst om en medmänniska vill bedja med och för eder...?»

Hon vidrörde lätt min hand, och ur hennes ögon lyste en tacksam blick.

I detsamma ringde klockan däruppe i villan till supén, och vi gingo tysta uppför höjden.

Men för hvarje steg, vi vandrade uppåt, hördes det lockande sorlet från Wesijärvis böljor allt längre i fjärran...

* * *

Andra dagen var min finska väninna, skenbart åtminstone, sig åter lik. Om det som förefallit kvällen förut, yttrades icke ett ord. Och då jag bjöd farväl för att vandra vidare, var det åter det rent fosterländska i hennes lynne, som framträdde, då hon till afsked yttrade: »Glöm ej Finland!»

Men under remmen på min vandringsrensel hittade jag instucket ett papper med de två orden: *muistakaa lupaustanne* — minns ert löfte!

Jag har icke återsett henne sedan, men i kulen vinterdag flyger ofta min tanke bort till den olyckliga drömmerskan, hvars gripande själsbikt jag hörde i julikvällen på Wesijärvis strand.

En promenad i julmarknaden.

I dag, min vän, är det ju någorlunda hyggligt väder. Vill du inte just nu uppfylla ditt löfte att följa mig på en rond genom butikerna...»

Den lilla frun sade detta med sitt allra smekammaste tonfall.

Mannen gjorde en nervös gest åt plånboksfickan, men svarade genast:

»Gärna, min älskling. Det skall ju ändå göras, och i dag kan jag förfoga öfver min tid.»

Lilla frun strålade af lycka, och om några minuter stod hon iförd sin eleganta kappa, köpt vid säsongens början hos Th. Lund, och hennes rosiga anlete var verkligen förtjusande, där det tittade fram ur det läckraste pelsverk från Forssell & Söner.

Man styrde färdan till Drottninggatan och passerade just nämnda firmas stora och eleganta butik. Det var icke utan, att det kändes påkostande för

hennes att icke få titta in, men hon hade ju nyss fått allt, hvad hon kunde önska sig i den firmans branch. Men snedt emot till **Maria Ferlin** måste hon in. Den gravitetiska storken med sin handske i näbben såg så lustigt förförisk ut, och handskar behöfde hon verkligen.

Utänför **Th. Lunds** kapphandel gjorde herrn halt. Han måste njuta af det effektfulla perspektivet i det stora fönstret och sade, att detta var den vackraste butiksställning i hela Stockholm. Fru visade ut en hel hop med kappar, som hon fann utomordentligt stiliga.

Så promenerade man öfver gatan och in till **Fr. Marcus**. De läckra, lätta ylletygerna med deras hänförande färgsammansättningar — se bara hur man förstätt att ordna det där ljusst gräsgröna tyget mot det laxfärgade! — drog oemotståndligt, och här måste plånboken fram för andra gången.

Men det var sant, de måste gå tillbaka och göra en visit hos **Percy F. Luck** på Jakobsgatan, medan man var i närheten. De förträffliga varorna kände man godt till: kaffe, te, choklad, viner, frukt, konserver och allt det där. Och hur aptilligt och smakfullt var icke allt ordnad! Det riktigt vattnades i munnen, och hela den störtade lokalen var mättad af doften från ädla frukter och aromatiska kryddor.

Så var man snart ute på Drottninggatan igen. Ah, det var sant, **Bolinders** stora utställning! Ett blomsterbord visste han, att hon ville ha, ett paraplyställ behöfdes också, och han började smått fundera på, om icke en af de där smakfulla och praktiska kaminerna skulle taga sig bra ut i deras salong.

»Drottninggatan 38», sade fru efter att ha tittat i sin lilla näpna anteckningsbok — **Hultman & Co** filial. Nej, den var flyttad till Klara vestra, upplyste mannen, men man behöfde icke gå dit, ty **Hultmans** utmärkta kakao, hans förträffliga bordskryddor och konfektyrer kunde man få billigt hos hvarje välförsedd specerist. Och den utsökt läckra smultronmarmeladen den måste hon då ha.

Så fortsatte man till 51, hos **P. G. Bjurström**. Där hade fru så mycket vackra saker att se på — lampor, serviser, arbete i terracotta och biscuit och allt möjligt — så att herrn hann mycket väl kila ned i 55 till **Tjulander & Co** för att skaffa sig »varor» för julen. **Dufvas** parfymhandel, det var ju sant! Nå, den fick man ta på återvägen.

Sedan styrdes färden till Regeringsgatan, där man gjorde visit hos **Pripp & Son** och i **Böhlmarks** välförsedda lampmagasin. Då man sedan på vägen neråt passerade **Nilsson & Dahlbecks** rikhaltiga utställning af vackra och smakfulla gosskläder, rodnade lilla fru så vackert. Längre fram i tiden, när det behöfdes, så visste man, hvart man skulle vända sig.

I **Kostamagasinet**, nr 24, gjordes åtskilliga uppköp af de läckra glassserviserna och **Hylin & Co** butik i nr 8 blef ej heller bortglömd. Lilla fru formigen flög öfver gatan till juvelerare **Hallberg**.

Ah, hvilka vackra saker! Dessa briljanta pärlkollier med sällsynt vackra pärlor, dessa halfmånförmiga smycken eller dessa förtjusande små broscher, miniatyrer på elfenben, som nyss kommit in från Paris och således äro ytterst moderna. Herrn lockades af en utmärkt smakfull halsduksnål och en käpp med elegant krycka i matt, drifvet silfver. Aj, därinne gjordes ett djupt grepp i plånboken.

Till staden! 1 Telegrafgränd 1, där ha vi både **Winborg & Co** och **Henrik Gahn**, men den förra firmans ypperliga bordskryddor, säser och lactoserinpreparat liksom den senares världsberömda asepin kan man då få hvar som helst hos hrr specerihandlare. Alltså gör man först en titt in till **Anstrin** på Norrbro, som slutrealiserar sina utmärkta tyger m. m. till särdeles billiga priser, och styr sedan färden till Storkyrkobrinken 7, **K. M. Lundberg**. Här kan man minsann ej se, att julhandeln är dålig, ty den stora butiken är full med köplystna. Den nya lavoarmattan af kork till 2: 50 å 3 kr. lägger man sig genast till med, fönsterskärmar, divansmattor, kuddar, borddukar, läckra irländska näsdukar, gardiner och strumpor af hr **Lundbergs** egen tillverkning ha en strykande afgång, och de många biträdena ha otroligt brått med att expediera.

På Vesterlånggatan tittar man först till **A. Lamberg**, gör en visit i **Barnängens** eleganta butik, där en flaska **Linnæaparfym** och några tvålar med äkta syrendoft icke kunna undvikas, och så har man **Aug. Carlsons** sidenaffär, som ej får försummas. Det är solida och präktiga varor, försäkras lilla fru. Så bär det af till **G. Petterssons** pianomagasinet för att välja ut ett godt instrument åt kusin Julia. På hemvägen öfver Stora Nygatan gör man diverse uppköp af ljus och såpa i **Lars Monténs** butik, och så erinrar sig fru, att makartbuketter

kan man få köpa bäst och billigast i **Svenssons** fröhandel, Lilla Nygatan 17. På hemvägen kör en ståtlig bagarvagn förbi dem. På bakre gafveln läses **C. Risings** bageri. Detta erinrar fru om, att hon vid hemkomsten måste telefonera till nämnda bagerifirma att de hädanefter hvarje morgon skicka hem ett par af de utomordentligt goda i särskilda papperspåsar inlagda franska bröden, som ett par väninnor så varmt rekommenderat henne.

Så är man då hemma igen. Det var minsann en grundlig promenad detta. Men naturligtvis har man ändå glömt åtskilligt. Fru erinrar sig att hon skulle ha varit in till **Schumacher**, Norrlandsgatan 17, och **Abr. Lundquist** Malmstorgsgatan, och herrn att han hade en viktig sak att uträtta i **John Bernströms** präktiga utställningslokal på Vasagatan. Dessutom skulle han ju köpa åt sin lilla husliga fru gemål en af **P. Perssons** oöfverträffliga stickmaskiner (tillverkade å **J. E. Eriksons** mek. verkstad). Men det skall bli en fullständig öfverraskning, så att det är bäst han går dit ensam.

Vid brasan.

Nu är vintern åter kommen med sina långa kulna kvällar, och helgen stundar med is och snö. I arbetsrummet är familjen samlad, brasan sprakar så muntert i kakelugnen, och ingen bryr sig om, ifall regnet piskar rutorna eller stormen höljer land och stad i ett tjockt snötäcke. Hvar och en har sitt arbete; kanske det icke alltid är så lätt att hitta på något nytt? Se här ett, som säkert ej många tänka på, men som emellertid borde tilltala en hvar.

Visserligen klagar man öfver, att vår tid är så prosaisk, men det torde näppeligen finnas någon, som ej sätter värde på och kan njuta af allt det sköna, som våra stora författare och skaldar hafva skrivit. I allmänhet läser man det dock en eller ett par gånger, och sedan glömmes man det mesta. Att lära sig utantill ett och annat bryr sig de flesta ej om. Och dock har detta många stora fördelar. Först och främst kommer man därigenom i besittning af ett förråd af ädla, upphöjda tankar, hvilka alltid i någon mån verka på sinnet, och hvilka vid en längre framskriden ålder, när man till största delen lever i minnet, blifva en skatt, som kan skänka mycken glädje. Vidare tjänar en sådan sysselsättning i hög grad till att stärka minnet, och detta är en fördel, som man ej bör underlåta att taga vara på.

Tegnér, Runeberg, Wallin, Franzén o. s. v. utom våra nyare författare — se där ett hart när outtömligt förråd, där hvar och en lätt kan finna, hvad som passar honom. Som sagdt, finnes det på lediga stunder någon sysselsättning, som är vinstgivande, så är det den nyssnämnda.

—6—

Iduns panoptikon.

Tiden lider, mina damer, tiden lider, och julen närmar sig med stora steg. Ännu några få dagar till, några korta, skumma dagar, då lampan knappt hinner släckas, innan man behöfver tända den igen, och så stå vi inför julaftonen.

En hel hop besvär gör den oss, den kära välsignade julafton, det är nog sant. Men det är kårt besvär. Fråga husmödrarna på landet, som hela veckor före jul stå i stöket upp öfver örönen, som skola slakta, brygga och baka, koka och steka skura och feja, öfvervaka, att lutfiscen blir lyckad, och tänka öfver, hur julgranen skall kunna bli ännu vackrare än i fjol — fråga dem, om de vilja försaka julen, blott de bli kvitt alla Marthas bekymmer! Nej, minsann de det vilja. Och frökarna se'n, tror ni de skulle vilja afstå från allt sitt nattarbete i smyg, från sitt trägna sysslande vid broderbåge och knypeldyna för att få julveckan förvandlad till en vanlig banal vecka med sex hvardagar och en rät och slät söndag utan ottesång? Sällan.

Ty om julen har sina stora fröjder, så är det icke utan, att förberedelserna i och för sig också ha sitt stora behag. Alla dessa hemlighetsfulla öfverläggningar, om hvad man skall ge den och den, detta tusslande och tasslande i vinklar och vrår, detta smusslande i lådor, bakom soffkuddar och på alla möjliga och omöjliga gömställen, när pappa eller bröderna oförmodadt äro öfver en, dessa förtjusande och oskyldiga små osanningar, som man med mer eller mindre väl bibehållen kontenans »smäcker i» sina närmaste, när de — nyfikna och retsamma, som de ibland kunna vara — söka lista ut, hvad de skola få — allt detta innebär så mycket pikant och retande, att man ej skulle vilja vara af med det för något pris. Och så den där förtjusande pinsamma ovissheten, om man själf skall få det där, som man så *rysligt* gärna vill ha, och som man själf skjutit fram några lagom tydliga vinkar om både åt far och mor. Ah, man afsäger sig minsann inte godvilligt en sådan rikedom af vexlande känslöstämningar, af önsknings, aning och hopp, bara därför att de föra med sig en smula besvär och hufvudbry.

Men här sitter jag och pratar om, hvad damerna känna och hoppas och önska, om hvad de tänka och tycka om julstök och julbestyr. Hvad vet jag egentligen om den saken?

Ingenting, aldeles ingenting. Men jag kan ju få gissa. Har jag kanske inte gissat rätt?

* * *

Men se en sak vet jag bestämdt, och det är att det finnes ett slags människor, som börja känna sig ängsliga, när det lider ett stycke in i december, och deras ängslan och oro stiger dag för dag för att kulminera under eftermiddagen på själfva julafton. De bära också på känslor mot edert kön, som just icke äro de allra vackraste. Dessa känslor börja bli förnimbara samtidigt med deras ängslan; det är till en början bara ett litet oansenligt afundsfrö, men detta frö gror och växer med en förvånande fart, det blir ett träd, som sträcker ut sina grenar, det blommar och bär frukt, afskyvärda frukter, som smaka starkt afund och all slags bitterhet.

Hvarför afund? Jo därför att ni, mina damer, ha idéer, en hel hop af fyndiga, originella idéer, som ni själfva kunna sätta i verket utan biträde och utan stor kostnad.

Men — frågar ni — hvad i all världen kan det vara för odjur, som gå omkring med själen full af afund mot oss, därför att vi ha idéer? Tålmod, ni skall strax få veta det.

Har ni aldrig under edra promenader i butikerna dagarna närmast före jul, helst själfva julafton, sett en ung eller medelålders man, i värdad dräkt, som gått omkring med en uppsyn, som vore han ute för att bjuda till sin egen begrafning. Hans rörelser äro nervösa och gången ojämn. Ibland tar han fart, som gällde det att springa ifatt spårvagnen, ibland går han med dröjande steg, tvärstannar utanför ett butikfönster, sticker sedan åter i väg som en kapplöpare, saktar sig, vänder plötsligt och rusar snedt öfver gatan in i en butik. Där stannar han förvirrad och avfaktande, till dess en af de expedierande damerna med ett intagande leende och sitt allra mjukaste tonfall i rösten frågar honom:

»Hvad får det lof att vara?»

»Julklappar, jag skulle se på julklappar,» mumlar han i en ton, som kommer de kringstående att betrakta honom med djupt medlidande. Men butikfröken ler fortfarande sitt älskvärdaste löje. Hon känner detta egendomliga species af julkapps-köpare.

Hon börjar tenera honom en smula, får veta något så när, om julklapparna äro ämnade åt en herre eller en dam, en äldre dam eller ung dam, ger råd, frestar och söker öfvertala.

Han rifver nervöst i varorna, och hans ovisshet, hans själskval växa. Skall han köpa eller skall han inte?

Nej, ännu har han ett par timmar på sig, och någonting bättre måtte han väl kunna finna på. Han störtar på dörren efter att ha köpt en småsak för att dock i någon mån gälda allt det besvär, som han förorsakat den snälla butikfröken. (Det märks minsann, att det är en *karl*; så naivt skulle aldrig ett fruntimmer resonnera).

Hvem tror ni denne olycklige unge man är? Jo, det är just han, som under flere dagar i sitt hjärta närt en gnagande och ständigt växande afund mot er. Det är en ungar, som är ute för att göra julkappsuppköp.

Stackars karl!

Som Jerusalems fredlöse skomakare irrar han

fram och tillbaka, ur butik och i butik, gata upp och gata ner. Det är kallt, så att de strängaste absolutister gå med röda näsor, men han svettas. Hans tinningar bulta, tungan är torr som en näfver, och när han gått en halftimme, så kommer han underfund med, att hans fötter borde egentligen vara ett halft nummer mindre för att passa riktigt till de nya galoschernna.

Hans hjärna är så tom som en teatersalong, när man ger klassiska dramer. All sin mikroskopiska uppfinningsförmåga har han förbrukat, då han köpte julklapparna åt sin mor och åt småsyskonen. Och ändå är han nu fullt och fast öfvertygad om, att han äfven då valt enfaldigt, dumt, idiotiskt!

Och nu, just nu, när det allra viktigaste kommer, när han skall köpa till *hennes*, som är hans syssling, och som han hoppas att en gång komma i mycket närmare förhållande till, då finns det i hans arma hjärna inte så mycket kvar som den yttersta fenan af en idébacill.

Han har haft en lång tid och de allra yppersta tillfällen för att kunna lista ut hennes smak och önskningsar. Men det har han naturligtvis försummat. Ah, han är ett... ja, jag vill inte en gång upprepa de komplimanger han ger sig själf.

Och så är det ekonomien, den välsignade ekonomien, som generar honom och hindrar honom från att köpa, det han tycker om, d. v. s. det som han tror, att *hon* skall tycka om. Han har inte råd att för henne offra mer än 15, högst 20 kronor nu, det har han räknat ut, innan han gick hemifrån. Men ändå griper han sig själf hvar femte minut i att gå och spekulera på ett diamantsmycke eller ett ponnyspann.

Slutligen rusar han in i en bokhandel.

»Gif mig Svea i klotband och guldsnitt,» ryter han.

Så köper han en parfymflaska, ett handskkort eller någonting annat ytterst banalt och tarflikt, och som han är säker på, att hon får i flere exemplar.

Han går hem, uttröttad, slö, med förtviflan i hjärtat, tänder ljus och lägger sina julklappar på bordet. Han stirrar på dem med ett spöklikt leende och skrattar ett torrt, klanglöst, vansinnigt skratt, medan pulsarne bränna och fötterna värka.

Om han ändå kunde skriva några bra verser på de torftiga julklapparne, några verser, som kunde säga henne... Ja, men han kan inte det heller.

Och svara mig nu min nådiga, svara mig på samvete: är det underligt, om han är afundsjuk på er, därför att ni har idéer?

Scævola.

Iduns julklappsbasar.

(Forts.)

XXIX. Korkmatta. (Gåfva till mamma af 8- och 10-aringen.) En snygg och hållbar dörrmatta förfärdigas af begagnade buteljorkor på följande sätt: Man utväljer de vackraste och jämnaste korkarne, skaffar sig därtill starkt och godt segelgarn, en god syl, för genomborring af korkarne, samt en grof stoppnål. På dubbelt garn upptrådas först så många korkar, genomborrade i längdlinien, som man vill hafva mattan bred till, dock måste man iakttaga att antalet jämnt innehåller talet 3. Ännu 2 dylika längder göras färdiga. Detta bildar nu hård på ena kortsidan, i det följande arbetas bottenmönstret jämte långsidornas bårder, hvilka alltid bildas af de 3 yttersta korkarne. Botten utgöres af ett rutmönster, som bildas af 9 och 9 korkar, hvarann gång horisontalt, hvarann gång vertikalt ställda. Bårdens 3 första snören äro trådada, alla tills vidare skilda för sig, 4:de snöret trådes efter följande mönster: 3 v. (vertikalt) 3 h. (horisontalt) 3 v., 3 h., 3 v., 3 h., 3 v., på samma sätt 5:te och 6:te snöret. 7:de snöret: 3 v., 3 v., 3 h., 3 v., 3 h., 3 v., på samma sätt 8:de och 9:de, hvarefter 10:de, 11:te och 12:te åter blifva 3 v., 3 h., 3 v., 3 h., 3 v., 3 h. 3 v. o. s. v. De tre sista snörena äro som de tre första, endast horisontalt ställda korkar. När nu alla snörena äro trådada begynner man i ändan af hvarje rad stadigt tillknyta de båda snörena, hvarjämte, om så önskas, ett snöre kan följa med från korkrad till korkrad under knutarne för att hindra dessas inkrypande i hålen och tillika bilda stad. För den, som vill underlätta arbetet, kan nämnas, att *alla* korkarne kunna upptrådas på *samma* snöre blott man väl ihågkommer ordningen vid trådnigen och sedan rätt afdelar hela längden i jämna rader. Det myckna knytandet kan härigenom

undvikas. När nu korkarne äro förenade i tvårgående riktning, gäller det att göra detsamma i längdriktning, hvilket sker efter hvarje korks genomborring och genomträdning, antingen med särskildt snöre för hvarje korkrad eller endast ett genomgående snöre. Andarna fästas stadigt, och mattan är färdig, men kan också genom fernissning af dem, som sådant behaga, göras glansiga. Lätta att renhålla genom aftvättning samt billiga. Äro korkarne ojämnt långa, jämnas de med knif.

Kaimo.

XXX. Elegant, men billig promenaddräkt. (Döttrarnas julpresent till mamma.) Framför något annat, skall mamma säkert tycka om att få hjälp till toaletten af sina döttrar, och som detta arbete är lätt att utföra, kunna alla döttrarna, små och stora, deltaga däri.

Ät en storväxt mamma köper man 3 meter svart billig velour, med regelbundna fördjupningar i tyget; klipper först ut koftan, som göres åtsittande bak, med långa skört, i spets gående längre framstycken samt öfver hvarje ärm en trekant, hvars 2:ne sidor äro 60 cm. långa och den 3:dje rundad efter öfverärmens rundning.

Som mönster kan användas ett mamma tillhörigt, välsittande klädningslif, blott man klipper tyget 1 cm. större i hvarje söm.

Sedan koftan är färdigsydd, påfästas ärmstyckena med spetsarne rakt ned, hvilka tillika med framstycken prydas med tofsar.

Hvarefter öfversys det hela med små klara glaspärlor, en pärla i hvarje fördjupning af tyget, och koftan kommer att se ut, som om den vore öfverdragen med rimfrost eller dagdroppar.

Af öfverblifna bitar göres muff, baret och en bård omkring klädeskjolen, likaledes besatt med nyssnämnda pärlor.

Baretten göres af en gammal filhatt, hvars brätte man klipper bort, veckar öfver kullen med sammet samt påsyr rundtom den 7 cm. breda velourbården.

Kjolens bård utgöres af en 3 cm. bred remsa af ofvannämnda tyg, begränsas på-båda sidorna med en yllekordong, slagen i ögglor och äfvenledes öfversydd med pärlor.

Muffens yttersida göres helt af den pärlbesatta velouren.

Denna dräkt, som är särdeles effektiv, kan mycket väl tillverkas af en gammal velourkappa eller rock, enär tyget, om än aldrig så tarfligt, får ett elegant utseende af de klara pärlorna.

Gamla kordonger och tofsar kunna användas, om de öfvervikas med silke och man påsyr en pärla här och där.

Till skridskodräkt passar äfven denna modell, men göres då helt åtsittande i lifvet.

X.

XXXI. Strumpstoppningsväska. (Till mormor eller mamma.) Till storblommig kreton utklippes en bit, som är ca 65 cm. lång och 45 cm. bred, hvarefter den fodras med röd tvills. Af stadigt papp utskäras 3 st. skifvor af 17 cm. längd och 13 cm. bredd, hvilka afrundas i ena ändan. En af dessa skifvor öfverklädes med kreton på ena sidan och på den andra med tvills; denna vilja vi kalla n:r 1. N:r 2 öfverklädes med endast tvills och n:r 3 med endast kreton. Tygstyckets ena långsida fastsys nu vid n:r 1, sålunda att rynkorna samlas nertill vid skifvans rundade ända. Sammalunda förfäres med andra långsidan och n:r 2, hvarefter själfva väskan är färdig. En mindre väska, till förvaring af stoppnystanen, förfärdigas af en 25 cm. bred och 30 cm. lång kretonbit, hvars nedre hörn afrundas, och hvilken sedan fodras med tvills och förses upptill med dragsko och gummiband, hvilket dock inträdes först då väskan är fäst vid n:r 2. Af flanell, röd eller vit, utklippas två lappar af 28 cm. längd och 10 cm. bredd, afrundas i hvardera kortändan, utuddas, vikas dubbla och fastfästas vid n:r 1, hvarefter n:r 3 med öfverkast fastsys vid n:r 1 samt omges, för att dölja sömmarne, i kanterna med ett tvinnadt snöre. I stora väskans öfre kant fastsys 6 små messingsringar, 2 vid hvardera pappskifvan samt de båda andra vid tyget. Genom dessa ringar trådes ett tillräckligt långt snöre, som tjänar till att tilldraga och upphänga väskan med.

Kaimo.

XXXII. Medicisgödel, passande julklapp till syster. Den förfärdigas af god svart sidenrips och svarta stenkolspärlor af flere storlekar. Af ripsen klippes ett skärp, som framtill antager form af en snibbgördel. Härpå utsys med pärlorna något vackert mönster, som först uppritats på ripsen. Skärpet

förses med styfnad af svart gas, hvarefter det fodras med mörkröd atlas. Knäppes i venstra sidan medels hakar och hyskor, som döljas af en rik bandrosett. Detta skärp kan bäras till nästan hvilken klädning som helst.

Madame de R.

XXXIII. Bok till förvaring af kulört silke. Detta arbete är mycket passande för små flickor. Af ljusgrå kartong utskäras båda permarna, 9½ cm. breda och 16 cm. höga. Härpå aftecknas ett mönster, som sys med ljus- och mörkröd silke och stålpärlor. I boken, som bör bindas hos en bokbindare, insätts 12 starka kuverter, med påskrifna färger å silken, som där skola förvaras. Permarna kantas med sniljer och hopknytas med 35 cm. sidenband.

H-na.

XXXIV. Puff som förvaringsställe för rena strumpor. (Pappas julklapp.) Man köper i kryddboden en 50 cm. hög kagge, öfverklipstrar honom in- och utvändigt med papper, låter honom torka ett dygn och bekläder honom sedan invändigt med en vacker tapet.

Till lock kan användas en större kaggens botten, men det får ej vara större, än att det nått och jämnt räcker öfver kaggens sidor.

Till detta lock göres en rund dyna, som stoppas med krollspint och nubbas fast vid detsamma med små stift.

Locket fästes härefter vid kaggen med ett par små skinnbitar som gångjärn, hvarefter ett rundt broderi nubbas öfver lockets dyna och en kordong fästes öfver för att täcka stiftet. När detta skett, tagas ett stycke tyg 1½ meter långt och 80 cm. bredt; långsidan veckas i små veck, så att den passar till kaggens öfre vidd; tygstycket fastspikas veck för veck från kaggens innersida; tyget vikas sedan öfver till yttersidan, och man ordnar det i puffar mellan hvarvt och ett af kaggens band. Sist nubbas tyget fast under botten, och kordonger påsätts öfver allt, där man nubbat. Denna puff pryder sin plats, och pappa skall kunna sig särdeles belåten med att slippa söka i byrålådan efter sina strumpor.

Mottagaren af en dylik julklapp i fjol har varit mycket tacksam därför.

X.

XXXV. Tidningshållare. (Gåfva till pappa af bror och syster.) Af hyfladt eller svartvadt virke förfärdigas 4 stänger af 120 à 150 cm. längd, hvarefter de sammanfogas 2 och 2 i kors, på 65 cm. höjd från golvet. Sammanhållande tvärstycken insätts nu, 3 till antalet; ett insättes vid hopfogningsställena för att sammanhålla de båda korsen och tillika bilda botten, så att säga, i tidningshållaren; och af de 2 andra sammanhåller det ena öfre ändarna af det främre paret stänger det andra öfre ändarna af det bakre paret. De tre tvärträrens längd utgör hvardera 45 à 50 cm. Sedan nu träverket är förfärdigadt, insättes nu i de två rammar som bildats i hållarens öfre del, antingen en träskifva af motsvarande storlek, försedd med sniderier eller målning, eller ock spännes på en pappskifva af afpassad storlek ett broderi utfördt på plysch eller creton. På den jag gjort har jag en medaljong, broderad på creton med en inramning af plysch och snilj. Skifvan fodras sedan antingen med atlas eller satin. Ställningen kan efter hvars och ens egen smak målas, emaljerats eller bronseras. Bäst är att på ramarnes insida göra falsar, i hvilka den prydande skifvan infälles. Vill man hafva skilda afdelningar för låsta och nyankomna tidningar kan en skiljevägg insättas i behållaren. Bör ha sin plats bredvid fars hvilstol.

Kaimo.

XXXVI. Spånflätning. Af spån kan man förfärdiga många mycket billiga och trefliga saker. Jag vill här uppräknas några, hvilka med lätthet kunna utföras af yngre familjemedlemmar såväl gossar som flickor. Pappa får t. ex. en *tidningshållare*. 7 st. 3 cm. breda spånor tagas till en längd af 99 cm. och 33 st. 3 cm. breda spånor till en längd af 21 cm. Dessa hopfogas på samma sätt som man ser en vanlig spånkor. Alla 4 sidorna öfverkastas. På hvarannan ruta å väl hälften af denna yta, sys små stjärnor af kulört silke. Man kan fodra med papper eller tyg samt i kanten fastsys en chenilj eller annan snodd samt pryda med bollar eller tofsar på vanligt vis. Mamma får *karottbrickor*, hvilka sammansätts i större och mindre fyrkanter. Öfverkastas, prydas med stjärnor, fastsätts på papp. I kanten en kordong, eller veckadt band. Stora syster får en *arbetsväska*. 7 st. 2 cm. breda och 30 cm. långa, samt 15 st. 2 cm. breda och 14 cm. långa spånor hopfogas och öfverkastas,

A. LAMBERGS Kappaffär
44 Vesterlånggatan 44, Stockholm.

Rekommenderar sitt stora och välsorterade lager af moderna Höst- och Vinter-Dame-Kappor till här på platsen lägsta pris.
OBS.: Särskildt framhålls mitt stora sortiment af Silkesplyschkappor.

prydes med stjärnor eller monogram. En påse af siden hopsys, med dragsko uppikring, genomdragen af sidenband i samma färg. Härpå fästes den aflånga spånmatan så, att hälften kommer på hvardera sidan. Öfver spånkanten sättes en chenilj med bollar. H-na.

Teater och musik.

K. Dramatiska teatern. Heder och tack har denna teaters direktion redligen förtjänat för det tillmötesgående och den omsorg den visat den inhemska diktningen genom att inom loppet af en enda speltermän framföra ej mindre än fyra nya svenska original och framföra dem på ett sätt, som i allo understödt författarnes utsikt till framgång. Inför detta faktum faller det gamla pratet om Dramatiska teaterns förment ensidiga franska sympatier.

Efter Michaelson och Lundquist prydes affischen nu åter af tvänne svenska namn och denna gång af tvänne kvinnliga — en omständighet som så mycket mer bör innebära intresse för Iduns läsarinna, som dessa ofta med nöje mött samma namn i sina spalter.

Fru *Vilma Lindhés* proverb »En ny roll» har visserligen icke gjort någon bullrande succés, något som såväl själfva ämnets som i sin mån kanske ock framställningens tyngd till stor del förskyllar. Men ingen skall kunna bestrida den rutinerade författarens stämpel på verket: en ledigt behandlad dialog och psykologiskt väl teknade karaktärer. »Han» och »hon» representeras af *hr Förnquist* och *fru Fahlman*.

Anna Wahlenbergs treaktkomedi »Två valspråk» visade sig vara en angenäm bekantskap att göra. Anmärkningar kunna nog med fog framställas mot enskildheter, särdeles i tredje akten, och själfva den lilla episod, som föranleder styckets namn, synes allt för löst pålagd blott för att finna en titel; men genom det hela går en uppfriskande fläkt af friskt humör och godmodig satir, som snart blåser bort all kritiksjuka. Samma underhållande berättartone, samma träffsäkerhet i att gripa ur lifvet och lifslifvande framställa hvardagsmänniskorna omkring oss till belevande, begrundan och lärdom, som känneteckna författarinnan på det novellistiska området och gjort henne så populär, följa henne och här i rik måtto, understödda af en dramatiskt ésprit, rent förvånansvärd för en jämförelsevis nybörjande.

Bland de uppträdande står ännu en gång i främsta planet *Lotten Seelig*, som af Hanna gaf en genomgående frisk och dock känslig bild. *Herr Personne* må därnäst nämnas för sin öfverlädligt lustiga och smidiga framställning af Ernst, hvarvid han väl sekunderas af sin fästmö i stycket, *fröken Behrens*. *Herr Skånberg* gör Valters parti med måttfullhet och värma, och samtliga biroller ha likaså funnit förträffliga återgifvare.

Konserternas tid är inne. Ej mindre än tre betydande konserter på mindre än en vecka. Och på hvardera af de två första ett nytt svenskt originalverk.

Först kom *hr Anton Andersen* torsdagen den 10 dennes med sin nya symfoni i d-dur — ett betydande stycke, vittnande om djupa studier och god uppfinningsförmåga i motiven och deras utveckling. Måhända föreföll den första satsen något oklar och löst sammanhängande. De båda senare voro både klarare, melodiosare och mera anslående. Att symfonien var mycket svårspelt, märktes väl. På det hela taget är dock ej annat än godt att säga om k. hofkapellets utförande af det intressanta tonverket, som leddes af kompositören själf.

Var den nu omnämnda kompositionen af det nästan alltför tunga slaget, så kan detta däremot ingalunda sägas om *hr Andréas Halléns* symfoniska suite »Ur Valdemarsagan», briljant utförd af k. hofkapellet under tonsättarens egen ledning vid konsertmatinéen i Berns stora salong i söndags. I visst afseende torde denna genialiska tonmålning kunna anses vara det bästa *hr H.* hittills åstadkommit. Klar och lättfattlig, effektivt målade utan alla osmakligt naturalistiska öfverdrifter, melodios och väl instrumenterad, eger denna komposition alla förutsättningar att vara populär, så mycket hellre som motivet därjämte är en af våra gamla välkända historiska sägner, den nämligen om *huru Valdemar Atterdag* brandskattade Visby. Ur *Algot Sandbergs* af Svenska akademien med hedersomnämmande belönade dikt har tonsättaren utvalt fyra taflor, dem han med värma och lifliga färger i toner illustrerat: a) *Morgonvåkten* i S:t Nikolaus, b) *Valdemarsdansen*, c) *Unghanses dotter* och d) *Svarthäll* (det stället utanför Gotland, där den röfvade skatten anses ha sjunkit). Alla fyra satserna äro synnerligen intressanta. Af de tre första äro vi tveksamma, hvilken bör sättas högst. Den fjärde skulle måhända hafva vunnit något på en förkortning. Anslående äro de emellertid alla och väckte

äfvén på konsertmatinéen det alra lifligaste bifall från den talrika publiken, som dock borde hafva varit än talrikare. Andra satsen måste delvis omtagas på grund af applådernas intensitet. I alla musikvänners intresse hoppas vi, att det ej måtte dröja länge, innan suiten änyo i sin helhet varder uppförd, t. ex. på någon af k. hofkapellets blifvande symfonikonserter.

Herr Andréas Hallén har emellertid genom denna sin nya komposition dokumenterat sig som den måhända mest framstående bland våra inhemska nu skapande tonkonstnärer.

Den tredje konserten, likaledes med uppträdande af k. hofkapellet, biträdt af *Martha Remmert* och operasångaren *C. F. Lundqvist*, skulle gifvas på tisdagen i denna vecka. Då emellertid detta nummer då redan är lagdt i press, hinna vi ej nämna något vidare om sagda konsert.

Ny litteratur.

Konung Oscars beskickning till shahen af Persien år 1890, af *Sven Hedin*, med talrika illustrationer; *Samson & Wallin* i distribution.

— Författaren, som redan förut gjort sig känd för sina resor i Orienten och som lycklig berättare, upprullar här en mängd präktiga taflor ur Österlandets lif i såväl palats som koja. Såsom deltagare i kung Oscars utomordentliga beskickning till persiska shahen har förf. också haft rikare tillfällen än de flesta andra resenärer i Österlandet att göra iakttagelser på alla områden inom det sagolika landet. Med ett intressant innehåll förenar arbetet ock en ovanligt vacker och gedigen utstyrel. Det utkommer inom årets lopp i 12 häften samt förses med en mängd fina illustrationer.

Genom skuggor, en nutidsskildring af *Mathilda Roos*; *Albert Bonniers* förlag.

— Det bästa arbete, som hittills utgått från den framstående och inom Iduns läsekrets väl kända författarinnans hand. Skildringarna äro gripna direkt ur lifvet och teknade med en säkerhet och formfulländning, som stundom rent af förvåna. Den boken bör blifva en välkommen läsning i många hem.

Genom hvirflarne; inre och yttre lif, teknadt af *Horatio*; 2 delar; *Fahlcrantz & C:o*s förlag.

— Under märket *Horatio* följer sig som bekant en högt stående ämbetsman. I föreliggande arbete såväl som ett föregående, »En man öfver bord», visar förf. en ej vanlig psykologisk skarpskär, som vid teckningen af de olika karaktärerna väl förstår att tränga till djupet. Arbetet är därjämte underhållande och fängslande.

Onkel Adams romaner hafva börjat utgifvas i ny upplaga på *hr F. & G. Beijers* förlag. Till en början hafva tvänne af dem utgifvits, nämligen *Altartaflan* och *Samhällets kärna*. Onkel Adam (C. A. Wetterbergh) torde höra till våra populäraste äldre författare, och den godmodighet och det goda lynne, som äro utmärkande drag för hans författareskap, torde fortfarande kunna samla en talrik läsekrets. Priset å de digra arbetena är särdeles billigt. Af samme förf. komma vidare att utgifvas romanerna *Guvernanten*, *Får gå!*, *Ett namn*, *Pastorsadjunkten*, *Penningar och arbete*, *Hat och kärlek*, *Träskeden*, *Samvet* och *Valdemarsborgs fideikommiss*.

Svenska mönster för konstväfnader och broderier, af *Jakob Kulle*; eget förlag.

— Detta arbete bör särskildt komma att tilltala de för kvinnlig handslöjd intresserade. Som bekant har *hr Kulle* under ett 20-tal år sysselsatt sig med att samla och taga vara på gamla allmogeväfnader och de hos dem förekommande mönster. Därjämte har han utarbetat en ofantlig mängd nya och smakfulla mönster, hvilka särskildt lämpa sig för konstväfnader och broderier. Det är en del af dessa mönstermotiv, till ett antal af omkring 200, som *hr K.* nu börjat utgifva. Arbetet, som kommer att innehålla beskrifningar med förklarande planscher på de olika väfnadsätten, randningar och småmotiv samt särskilda mönster och motiv till alla väfnadssätt och olika föremål, utkommer i 6 häften med 6 planscher i hvarje häfte. Det utkomna första häftet bådär godt för det hela, som skall vara färdigt inom loppet af nästk. april.

Jungfrun, Måkan och Modern, de tre bekanta böckerna af prof. *Hermann Klencke*, hafva utkommit i nya upplagor på *Looströms & Komp:s* förlag.

Våra födoämnen i fysiologiskt, hygieniskt och ekonomiskt hänseende; en dietetik för friska och sjuka, af *Justus*. — Ett synnerligen märkligt och intressant arbete, som utkommit hos bokhandelsfirman *R. Blødel & Co. (G. Chelius)* härstädes, och som vi med allt skäl kunna rekommendera.

Med sordin, skisser och novelletter af *Rust Roest*, svenskt original; i distribution hos *Fr. Skoglund*.

Veronica och några andra dikter af *Charlotte Lindholm*. Detta lilla prydliga dikthäfte, som utkommit på *Albert Bonniers* förlag, innehåller flere dikter, präglade af en varm och djup känsla samt röjande en mer än vanlig säkerhet i formen. Den inledande hufvuddikten, efter hvilken boken fått sitt namn, blef i fjor belönad med andra priset af Svenska akademien. Några af dikterna hafva förut varit synliga i Idun. Helt säkert skall den lilla diktsamlingen komma på månet julbord.

Nutid, en samling dikter och berättelser, utgifven af *Gustaf af Geijerstam*, torde både böra och icke böra räknas till *julkalendrarna*. Boken är utkommen på *Ejnar Cohns* förlag och innehåller bidrag på vers och prosa af femton bland våra yngre författare och författarinnor, ordnade i alfabetisk följd. Flere af bidragen äro synnerligt goda. Utstyrelsen god men priset väl dyrt.

Sverige, årsbok för svenska folket, första årg. 1892, redigerad af *Jonas Brag* och utgifven på *Mortimer Carlsons* förlag. Boken innehåller, utom en omvexlande text af flere framstående författare, en beständig kalender samt 33 porträttbilder och ett 40-tal andra illustrationer. Utstyrelsen är god och priset jämförelsevis billigt.

Fjällrosorna, berättelse af *Malvina Bråkenhielm*; *P. A. Huldbergs bokförlags-aktiebolag*.

Sedlig kraft, och huru vi skola bruka den; broderligt samspråk med unga män af *Frederick A. Atkins*; öfvers. fr. engelskan af *Mathilda Langlet*. Denna bok är ej ny för året; men som vi förut ej fäst våra familjemödrars uppmärksamhet på densamma, vilja vi nu göra det. På några få sidor innehåller den flere goda råd och hoppgivande trösteord, meddelade utan allt punk, än månet tio gånger så digert arbete. Hvarje moder borde skänka denna bok till sin unge son.

Nornan, svensk kalender för 1892, nittonde årgången; *Z. Heggströms förlagsexpedition*.

— Under den framstående och för våra läsarinna välkände författaren *Georg Nordenscans* redaktörskap har här sammanförts en hel del synnerligen goda bidrag från ett 20-tal bekanta förf. Omvexlingen och utseendet hos kalendern förhöjes genom de ganska talrika konstnärliga bidragen.

Rimmade tankar af *Björn (Emelie Björnberg)* med förord af *Sigurd*.

— En varmare och bättre rekommendation för detta lilla dikthäfte af den i snart sagt alla landsortsstäder kända dansläsarinna, än den som i förordet lemnats af alla vår bekante och värderade *Sigurd*, kunna vi omöjligt åstadkomma. Alla författarinnans bekanta skola skynda att köpa boken, så mycket hellre, då de få veta, att de härigenom göra henne en verklig tjänst.

Illustrerade minnesböcker — ett dussintal nya sådana — hafva äfvén till denna jul utgifvits af *hr Blødel & Co. (G. Chelius)*. Hos samma förläggare hafva likaledes utkommit följande trefliga barnböcker: *Bilder ur vår frälsares lif*, *Sommardagar hos mormor*, *Lilla Rödhättan* samt *Jumbo*.

Receptboken, afsedd att i densamma insätta och förvara matrecept m. m. dylikt, är en liten praktisk handbok för husmödrar, utgifven af *hr J. O. Öberg & Son*. Vi hänvisa till annonsen i Idun.

Musiklitteratur.

Från *Ab. Lundquists* hofmusikhandel ha följande nya musikstycken utkommit:

L'Arlesienne, deux suites de concert pour piano à quatre mains par *George Bizet*.

La Gioconda af *A. Ponchielli*; potpourri för pianoforte af *F. Brissler*.

»Det var en gång en konung», visa för en röst vid piano af *Bror Beckman*.

Sångalbum, samling af sånger vid piano, häft. 1 o. 2; sex sånger i hvardera häftet.

Vinterblommor 1892, nyaste valser, polkor, française, galopp och mazarcka för piano; arrangerade af *Isidor Looström*.

Barnbalen 1892, nyaste samling af omtyckta dan

ser för piano, lätt arrangerade samt med utsatt fingersättning.

Danser för violin eller flöjt och piano, af *Waldteufel, Holtz* m. fl.

Ivy-Waltz, af *Fabian Rose*.

»La Paloma», spansk serenad af *C. Yradier*: arrangerad för violin eller flöjt och piano.

Nyaste notbok för smått folk, samling af operarier, sångkvartetter, folkvisor, danser m. m. i lättaste arrangemang för piano; häft. 8.

Hambopolka för piano af *Xxxxx*; säljes till förmån för Svenska Bokhandelsmedhjälpareföreningens sjuk- och begravningskassa.

Förr och nu.

Skiss för Idun af R. E—m.

»Pappa, är du här?» — ropade en klar röst, då dörren till matsalen flög upp, och på tröskeln visade sig en ung flicka i ridträkt.

Jägmästaren, som satt vid det fyrkantiga matbordet och läste morgontidningen, sköt upp glasögonen i pannan och såg skälmskt på sin tös, där hon stod så frisk och duktig med jokeymössan på sned och det blonda burriga håret som en sky kring det, ingalunda vackra, men dock så behagliga lilla ansiktet.

»Hvar har du varit nu igen, yrhätta?» — han trodde visst han såg barsk ut.

»Ute och ridit, som du ser, pappa lilla. — Åh, du kan inte tro, hvad det var skönt! Hon kom fram till honom och gaf honom morgonkyssen, och han observerade då, att det låg något ovanligt uttryck i ögonen, något varmt, innerligt, som han ej sett där förr. Med ens kom han i håg, hvad det var för dag — drog ned henne på sitt knä och klapade henne på den fylliga kinden.

»Det är ju första april i dag, den dag, då du gjorde ditt inträde i världen och jägmästarebostället. — Gud välsigne dig, för du kom, barn. Hur länge sedan är det nu?»

»Hela 19 år se'n, du! Nu är jag gammal, och förständig, förstår du.» — Hon var åter tjuvpojke — lade armarna i kors, rätade på sig och såg öfverlägsen ut.

»Jo, jo — det där skulle mamma höra», skrattade pappa.

»Jaså, du opponerar dig — och så voro de uppe på golfvet och brottades.

»Ruth — pappa — hvad i all världen taga ni er för!» — hördes en behaglig röst från salongsdörren, och in trädde en pryddig liten fru, vid hvilken åsyn de båda boxarne sågo helt ertappade ut.

»Ser du, mamma, han påstod, att jag inte var förständig och därför så — — —»

»Det var baddarn, hvad du är stark», beundrade pappa.

»Ja du!» Ruth såg fasligt högmodig ut. »Men mamma, du glömmar ju rakt att gratulera din nittonåriga förständigiga dotter!»

»Jag har ju inte vågat mig fram förr», smålog mamma och slöt dottern i sina armar. »Gud välsigne dig, älskade barn, och göre dig till en god och sann kvinna.»

»Det skall jag blifva», viskade Ruth tillbaka och kramade sin lilla spensliga mamma så hårdt, att denna höll på att mista andan.

»Men skynda dig nu upp och gör toalett till frukosten — du ser så ovärdad ut», och mamma såg med en bedröfvad min på den

dammiga ridkjolen, den snedvridna mössan och den rufsiga flätan.

»Som en pill!» Och så var hon utom dörren.

»Rasande duktig tös», mumlade pappa. »Åh, det barnet!» — suckade mamma. »Kan man tro, att hon i dag fyller 19 år?! Minns du min nittonde födelsedag, gubben min? Jag firades med stor bal — och inne i den provisoriska lilla grottan friade du till mig. Minns du det, pappa?» och hon smekte mjukt hans borstiga kind.

»Om jag minns! Du var det fagraste jag sett i kvinnokepnad och såg ut som en liten elfdrottning, där du satt på torfsoffan med din florsklädning böljande omkring dig!» Pappa såg riktigt förklarad ut vid blotta minnet. »Ja, nog är Ruth till det yttre mycket olik sin lilla mamma vid nitton år, men lika fullt som det bakom världsdamens yta fanns ett varmt kärleksfullt litet hjärta, så klappar ett sådant inom Ruths pojkkaktiga jaquette.»

»Ja, men vet du, pappa», afbröt hans lilla fru, »jag kan aldrig tänka mig, att Ruth någonsin skall kunna uppväcka kärlek hos en man, hon är så yr och pojkkaktig och lägger sig så litet vinn om att behaga de unga männen.»

»Ja, gudskelof, inte förstår hon sig på att kokettera; hon är en ärlig, präktig tös, och när hon en gång gör sitt val, hvilket jag hoppas hon måtte uppskjuta ännu länge, blir det en bra karl, hon ger mig till son. — Men se där kommer ju doktor Falk! God morgon, doktor! Hvad förskaffar oss nöjet af ett så tidigt besök? Har kanske snokat reda på, att det firas födelsedag — hvasa?» — och han skakade hand med den unge man, som inträdt.

Doktor Falk var här ute på landet och vikarierade för den gamle provinsialläkaren, och som jägmästaren redan vid första bekantskapen funnit honom vara en karl efter sitt sinne, blef han en nästan daglig gäst på det gamla gästfria jägmästarebostället. Han rodnade starkt vid jägmästarens fråga, och det klädde väl hans ungdomliga, käcka ansikte.

»Ja, jag vet, att fröken Ruth i dag fyller nitton år, men jag kommer för att —» han såg mot dörren — om bara... — Då hördes steg i trappan och en klar röst, som trallade på en munter melodi. Doktors ögon lyste till, han rätade på sig och såg jägmästaren i ögonen: »Jag träffade i dag er dotter, då hon kom ridande till den sjuka gumman borta vid skogen — jag fick då fram det jag länge gömt på — hon lofvade blifva min hustru och, herr jägmästare — vill ni gifva mig er enda dotter?»

Pappa och mamma stirrade på honom — hade de hört rätt — deras yrhätta — —

Då öppnades dörren helt sakta, och in tittade ett par nyfikna bruna ögon, de blickade från den ene till den andre — så klippte de till! Se, så förvånade de båda gamla voro, öfver att någon kunde begära hennes hand! De hade visst varit totalt blinda hela denna vinter! De voro visst stumma allesammans! Hon förpassade sin lilla, nu helt pryddiga personlighet inom tröskeln, och nu vändes allas ögon med olika uttryck till henne. Ernst insvepte henne i en varm, bedjande blick, som kom det förargliga blodet att rusa upp i ansiktet, mamma stirrade på henne, som om hon sett en uppenbarelse, och pappa — ja, pappa, han såg då för dum ut! Ruth skrattade till på sitt vanliga, lustiga sätt, och då måste alltid pappa skratta med.

Förtrollningen var bruten.

»Ruth, vildbasare, hvad har du nu ställt till!»

»Jag! — Förlofvat mig, liksom du och mamma gjorde en gång», och hon gaf Ernst en varm blick, där han stod och såg olycklig ut. — Så var hon med ett hopp framme hos mamma, kramade henne och viskade:

»Älskade mamma, tror du, att jag skall göra honom mycket olycklig? Jag håller så mycket af honom!»

Men mamma lyfte upp sin flickas ansikte, såg henne länge i de tårfyllda ögonen, kysste henne och sade:

»Ruth, din mamma förlofvade sig också på sin nittonde födelsedag — men hon var olik dig. Jag har så svårt att tänka mig dig som fullvuxen kvinna, dock läste jag nyss i dina ögon något, som bådade lycka åt den man du älskar. Kärlek och sanning.»

Ruth såg bort till Ernst — nu genast måste hon gifva honom litet lycka — hon såg på pappa; han nickade, han kunde visst inte tala för tillfället.

Ruth gick bort till Ernst, lade sina händer på hans axlar, höjde sig på täspetsarna och gaf honom själfmant inför föräldrarna den första kyssen.

Mamma såg på den unge mannen i grå kavaj och på den unga flickan i mörk ylleklädning och bomullsförkläde — tänkte på sig själf i florsklädning och rosenkrans med sin uniformerade friare vid sina fötter och viskade genom tårarna till pappa:

»Hvad ungdomen nu för tiden är pro-saisk!»

»Ja, men sann och god», svarade pappa.

Ärade läsarinor!

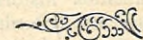
I den vissa förhoppning, att Idun äfven under det stundande året skall få fortfara att vara eder oskiljaktiga vän, ett förtroende, som hon aldrig skall förtrötta att dag från dag göra sig allt mera värdig, kunna vi icke nog lägga alla våra läsarinor på hjärtat att

I tid förnya prenumerationen!

Glömmen ej, trots julbrådskan, att om möjligt göra detta redan före jul, ty alla senkommande löpa risken att möjligen bli utan något af årets första nummer, då upplagens storlek bestämmes efter dem, som till den 1 januari nyrenumererat.

Arbeten nu i årsskiftet för eder egen tidning, och föresätten Eder att *envar* taga åtminstone en bekant väninna, som förut ej haft Idun, med att prenumerera för det nya året. Naturligtvis förgäten I ej heller den så mycket omtyckta *Modetidningen*.

Bland nyheter, som komma att inflyta i 1892 års årgång, nämna vi tvänne vid senaste täflingen prisbelönta arbeten, nämligen fru *F. M. Chrysan-ders* längre novell »*Den rätta*», hvilken kommer att öppna det nya årets följetongsafdelning, samt fru *Ellen Bergströms* förträffliga broschyr »*Huru skall kvinnan bäst kunna bidraga till höjandet af familjens ekonomi?*», hvilken kommer att tryckas i bokform och gratis åtfölja Idun till alla, som prenumerera på tidningen från 1892 års början. Prenumerationsprisen bli dock de gamla billiga, som återfinnas på Iduns första sida.

Innehållsförteckning:

Vilma Lindhé. (Med porträtt.) — Efter afskedet; poem af *E. N. Söderberg*. — Blind moders kärlek. — Från Finland; minnen och intryck, tecknade för Idun af *Vilh. Lundström*. 2: Drömmerskan vid Westjärvi. — En promenad i julmarknaden. — Vid brasan; af *-b-*. — Iduns panoptikon; af *Sevola*. — Iduns julklappsbasar. — Teater och musik. — Ny litteratur. — Musiklitteratur. — Förr och nu; skiss för Idun af *R. E—m*.

Förlofnings- och vigselringar

ständigt lager hos

Juvelerar **HALLBERG** Stockholm.

Order från landsorten expedieras omgående.

Perlhalsband, gammalt guld, silver och juveler uppköpas kontant eller tagas i utbyte mot moderna arbeten. Om gamla saker insändas från landsorten, sändes likvid pr omgående.

Juvelerar **HALLBERG**, Stockholm.